

ΚΑΣΣΙΟΣ

Κάλλιστα ἐνόησες καὶ αὐτὸν καὶ τὴν ἀξίαν του, καὶ πόσον μᾶς εἶναι ἀναγκαῖος. Ὑπάγωμεν, διότι παρήλθε τὸ μεσονύκτιον· πρὶν ἢ ἐξημερώσῃ, θὰ τὸν ἐξυπνίσωμεν, καὶ θὰ βεβαιώσωμεν περὶ αὐτοῦ (*Ἐξέρχεται*).

## ΠΙΡΑΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

## Σ Κ Η Ν Η Τ Α

## ΡΩΜΗ—Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΒΡΟΥΤΟΥ

Εἰσέρχεται ὁ Βρούτος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔ, Λεύκιε! Δὲν δύνωμαι ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀστέρων νὰ συμπαράνω πόσον ἀπέχει ἡ ἡμέρα. Δὲν ἀκούεις, Λεύκιε; Εἴθε γὰρ εἶχον τὸ ἐλάχιστον νὰ κοιμῶμαι τόσον βραδέως. Εὐπνα τέλος πάντων, ζύπνα, Λεύκιε! (*Εἰσέρχεται ὁ Λεύκιος*).

ΛΕΥΚΙΟΣ

Ἐφώναξες, αὐθέντα;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Φέρε λόχνον εἰς τὸ σπουδαστήριόν μου, καὶ ἐλθέ νὰ με καλέσης ὅταν ἀνέψης αὐτόν.

ΛΕΥΚΙΟΣ

Εἰς τὰς διαταγὰς σου, κύριε (*Ἐξέρχεται*).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πρέπει νὰ φονευθῇ, οὐκ ἐστὶν ἄλλως γενέσθαι. Ὡς πρὸς ἐμέ, ὁ λόγος τῆς πρὸς αὐτὸν ὀργῆς μου εἶναι ὁ τοῦ γενικῶς συμφέροντος. Ἐπιθυμῶ νὰ στεφθῇ κατὰ πόσον δὲ τοῦτο θέλει μεταβάλλει τὸν χαρακτῆρά του, εἶναι ζήτημα. Ἡ θερμὴ ἡμέρα προκαλεῖ τὴν ἐχιδνὰν νὰ ἐξέλθῃ τῆς κρύπτῃς αὐτῆς, καὶ τότε πρέπει νὰ περιπατῇ τις μετὰ προσοχῆς. Νὰ στεφθῇ; ἔστω· ἀλλὰ τότε ὁμολογῶ ὅτι ὀπλίζομεν αὐτόν μὲ κέντρον, διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ δύναται νὰ βλάβῃ κατὰ βούλησιν. Ἡ κατέχρησις τοῦ μεγαλείου συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἀπομακρύνει τὸν ἑλεγχον τῆς συνειδήσεως ἀπὸ τῆς ἰσχύος· ἀληθῶς δ' εἰπεῖν, οὐδέποτε τὰ πᾶσι τοῦ Καίσαρος ἐδέσποσαν τοῦ

<sup>1</sup> To spurn at him to be angry with him. Wright.

λογικοῦ του. Ἀλλ' ἡ πεῖρα διδάσκει, ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη χρησιμεύει εἰς τὴν νεαρὰν φιλοδοξίαν ὡς κλίμαξ, πρὸς ἣν ἔχει ἐστραμμένον τὸ βλέμμα ἐνόσω ἀναβαίνει· ὅταν δὲ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφήν, στρέφει τὰ νῶτα πρὸς τὴν κλίμακα, καὶ ἀτενίζων πρὸς τὰ νέφη, περιφρονεῖ τὰς ταπεινὰς βαθμίδας, δι' ὧν ἀνυψώθη· τοῦτ' αὐτὸ δύναται νὰ πράξῃ καὶ ὁ Καῖσαρ· ὅθεν, ἅς προλάβωμεν αὐτὸν πρὶν ἢ τὰ κάμῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πρὸς αὐτὸν διαφορὰ ἡμῶν δὲν δικαιολογεῖται ὑπὸ τῆς σημερινῆς συμφορᾶς τοῦ Καίσαρος, ἅς δικαιολογήσωμεν αὐτῇ λέγοντες ὅτι, ἂν ὁ Καῖσαρ λάβῃ μεγαλειτέραν δύναμιν, δύναται νὰ ἐμβάλῃ ἡμᾶς εἰς τοσοῦτους καὶ τοιούτους κινδύνους· ἐπομένως, ἅς θεωρῶμεν αὐτὸν ὡς ὡν ἔφεας, ἔπερ, συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν αὐτοῦ, θ' ἀποβῇ ὀλέθριον ἅμα ἐκκολαφθέν, καὶ διὰ τοῦτο ἅς τὸν πνίξωμεν ἐντὸς τοῦ κελύφους (Εἰσέρχεται πάλιν ὁ Λεύκιος).

## ΛΕΥΚΙΟΣ

Ὁ λύχνος καίει εἰς τὸ δωμάτιόν σου, κύριε. Ζητῶν ἐπὶ τοῦ παραθύρου πυρίτην λίθον, εὔρον τὸ γραμματίον τοῦτο ἐσφαλισμένον οὕτω πως, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖ ὅταν ὑπῆγα νὰ κοιμηθῶ (Τῷ ἐγχειρίζει τὴν ἐπιστολήν).

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Πήγαψε νὰ πλαγιάσῃς, δὲν ἐξημέρωσεν ἀκόμη. Εἰπέ μου, δὲν εἶνε αὖριον αἱ εἰδοὶ τοῦ Μαρτίου;

## ΛΕΥΚΙΟΣ

Δὲν ἤξεύρω, κύριε.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Παρατήρησον τὸ ἡμερολόγιον καὶ εἰπέ μου.

## ΛΕΥΚΙΟΣ

Ἀρίστως (Ἐξέρχεται).

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὰ φωτεινὰ μετέωρα, ἅτινα διασχίζουσι τὸν αἶρα προξενοῦσι λάμψιν τοιαύτην, ὥστε δύναμαι ν' ἀναγνώσκω διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῶν (Ἀνοίγει τὴν ἐπιστολήν καὶ ἀναγινώσκει).

«Βροῦτε, καθεύδεις· ἐγέρθητι, καὶ ἰδὲ τίς εἶσαι.<sup>1</sup> Πρέπει λοιπὸν ἡ Ῥώμη κ.τ.λ. Ὀμίλησον, πάταξον, ἐπανέρθωσον! Βροῦτε, καθεύδεις· ἐγέρθητι!» — Συχνὰ εὔρον καθ' ὁδὸν τοιαῦτα ἐξερεθιστικὰ γραμματία. «Πρέπει ἡ Ῥώμη κτλ. Τὸ πλῆρες εἶναι: «Πρέπει λοιπὸν ἡ Ῥώμη νὰ τρέμῃ ἐνώπιον ἀνδρᾶς».

Πῶς, ἡ Ῥώμη; Ἐκ τῶν ὁδῶν τῆς Ῥώμης ἐδίωξαν οἱ πρόγονοί μου τὸν Ταρκύνιον ἐνθ' ὡναμάζετο βασιλεύειν. «Ὀμίλησον, πάταξον, ἐπανέρθωσον!»

<sup>1</sup> Τὸ δ' αὐτοῦ Βρούτου βῆμα στρατηγούντος εὐρίσκατο κατ' ἡμέραν ἀνάπλεων γραμμάτων τοιούτων «Βροῦτε καθεύδεις» καί, «Οὐκ εἰ Βρούτος ἀληθῶς». Πλουτ. Βρούτος.

Μὲ προσκαλοῦσι λοιπὸν νὰ ὁμιλήσω καὶ νὰ πατάξω ; Σοὶ δίδω τὴν ὑπόσχεσιν, ὦ Ῥώμη, ἂν ἡ ἐπικνώρθωσις εἴνε δυνατὴ, ὅτι ὁ πόθος σου θὰ ἐκπληρωθῇ ὑπὸ τοῦ Βρούτου ! (Εἰσέρχεται ὁ Λεύκιος).

ΛΕΥΚΙΟΣ

Παρήλθον δεκατέσσαρες ἡμέραι τοῦ Μαρτίου, κύριε (Κρότος ἔξωθεν).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλὰ ; Πήγαινε εἰς τὴν θύραν κάποιος ἐκτύπησεν (Ἐξέρχεται ὁ Λεύκιος). Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Κάσσιος μὲ ἐξηρέθισε κατὰ τοῦ Καίσαρος, δὲν ἠδυνήθην πλέον νὰ καμνηθῶ. Τὸ μεταξὺ τῆς ἐκτελέσεως φοβερὰς τινος πράξεως καὶ τῆς πρώτης ὁρμῆς διάστημα ὁμοιάζει πρὸς φάντασμα ἢ φρικαλέον ὄναιρον. Τότε τὸ μεγαλεπίβολον τοῦ ἀνθρώπου καὶ αἱ ὑλικάι δυνάμεις συνέρχονται εἰς συμβούλιον, τὰ δὲ ἐσωτερικὸν ἡμῶν, ὅμοιον πρὸς μικρὸν βασιλῆιον, διατελεῖ εἰς ἐπανάστασιν. (Εἰσέρχεται πάλιν ὁ Λεύκιος).

ΛΕΥΚΙΟΣ

Κύριε, ὁ ἀδελφός σου Κάσσιος εἶνε ἔξω, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σοὺ ὁμιλήσῃ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἶνε μόνος ;

ΛΕΥΚΙΟΣ

Ὁχι, κύριε, εἶνε καὶ ἄλλοι μαζί του.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Τοὺς γνωρίζεις ;

ΛΕΥΚΙΟΣ

Ὁχι, ἔχουσι καταβιβασμένους τοὺς σκούφους των ἕως εἰς ταῦτάς των, καὶ τὸ πρόσωπον καλύπτεται ἐντὸς τῶν ἐπανωφορίων των, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ διακρίνω τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῶν.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄς εἰσέλθωσιν (Ἐξέρχεται ὁ Λεύκιος). Εἶνε οἱ συνωμότες. Ἐντρέπεται, ὦ Συνωμοσίᾳ, νὰ δείξῃς τὸ ἀπαίσιον μέτωπόν σου ἐν χειρὶ νυκτός, ἐν ὥρᾳ, καθ' ἣν τὸ κακὸν ἔχει πλήρη ἐλευθερίαν ; Καὶ ποῦ λοιπὸν ἐν ἡμέρᾳ θὰ δυνηθῇς νὰ εὕρῃς σιγήλαιον τόσον σκοτεινόν, ὥστε νὰ κρύψῃς τὸ τερατῶδες σου πρόσωπον ; Μὴ κρύπτου, ὦ Συνωμοσίᾳ. Καλύφθητι ὑπὸ τὴν προσωπίδα τοῦ μειδιάματος καὶ τῆς εὐπροσηγορίας, διότι, ἂν ἀποφασίσῃς νὰ φανῇς ὑπὸ τὴν φυσικὴν τοῦ μορφῇ, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἔρεθος εἶνε ἱκανῶς σκοτεινόν, ὥστε νὰ σε προουλάξῃ ἀπὸ τῆς ὑπαφίας (Εἰσέρχονται οἱ συνωμότες Κάσσιος, Κάσκα, Λέκιμος, Κέννας, Μέταλλος Κίμβρος καὶ ὁ Τρεβόνιος).

ΚΑΣΣΙΟΣ

Φοβοῦμαι μὴ εἴμεθα πολὺ ἀδιάκριτοι ταράσσοντες τὴν ἡσυχίαν σου. Κάλ' ἡμέρα, Βρούτε· μήπως σὲ ἐνοχλοῦμεν ;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἠγέρθην πρὸ μιᾶς ὥρας καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἠγρύπνησα. Εἶνε γνώριμοί μου οἱ σύντροφοί σας;

ΚΑΣΣΙΟΣ

Βεβαίως, πάντες καὶ πάντες σε τιμῶσιν· ἕκαστος δὲ εὐχεται νὰ εἶχες περὶ σεαυτοῦ τὴν γνώμην ἐκείνην, ἣν πᾶς εὐγενὴς Ῥωμαῖος ἔχει περὶ σοῦ. Ἴδου ὁ Τρεβόνιος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλῶς ἦλθεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἴδου ὁ Δέκιμος Βροῦτος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καλῶς ἦλθε καὶ οὗτος.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἴδου ὁ Κάσκις, ὁ Κίννας καὶ ὁ Μέτελλος Κίμβρος.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ποῖαι φροντίδες παρεμβάλλονται μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν σας καὶ τῆς νυκτός;<sup>1</sup>

ΚΑΣΣΙΟΣ

Μοὶ ἐπιτρέπεις νὰ σοὶ εἰπῶ μίαν λέξιν; (Ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος συνομιλοῦσι χαμηλοφώνως).

ΔΕΚΙΜΟΣ

Ἐδῶ εἶνε ἡ ἀνατολή. Δὲν ὑποφώσκει ἐδῶ ἡ ἡμέρα;

ΚΑΣΚΑΣ

Ὁχι.

ΚΙΝΝΑΣ

Μὲ συγχωρεῖς ἐδῶ ὑποφώσκει; αἱ δὲ φαiak ἐκείνου γραμμί, αἵτινες χαράσσουν τὰ νέφη, εἶνε οἱ προάγγελοι τῆς ἡμέρας.

ΚΑΣΚΑΣ

Ὁμολογήσατε ἀμφότεροι ὅτι ἀπατάσθε. Ἐκ τοῦ μέρους, πρὸς τὸ ὁποῖον διευθύνω τὸ ξίφος μου, ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, ὅστις ἔχει ἤδη τράπη ἀρκούντως πρὸς μεσημβρίαν, ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει τὴν ἑαρινὴν ὥραν τοῦ ἔτους. Μετὰ δύο μῆνας αἱ πρῶται αὐτοῦ ἀκτῖνες θ' ἀναφανῶσιν ὑψηλότερον καὶ ἀρχικιώτερον τὸ δὲ ὑψιστὸν σημεῖον τῆς ἀνατολῆς εἶνε κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, ἐδῶ, ὅπου καὶ τὸ Καπιτώλιον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δότε μου πάντες τὰς χεῖράς σας, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον.

What watchful cares do interpose themselves betwixt your eyes and night?

## ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁρκισθῶμεν ὅτι θὰ ἐκτελέσωμεν τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὴ, μὴ ὄρκον! ἂν τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν ἡ σκυθρωπή ὄψις, ἂν αἱ ψυχικὰ ἡμῶν ὀδύνας καὶ τὰ σήμερον διαπραττόμενα ἀδικήματα, ἂν ταῦτα πάντα εἶνε λόγοι ἀνίσχυροι, τότε ἄς διαλυθῶμεν, καὶ ἄς ἀπέλθῃ ἕκαστος πρὸς τὴν ἀναπαυτικὴν κλίνην του· ἄς ἀφήσωμεν τὴν ἀγέρωχον τυραννίαν νὰ προχωρῇ ἐλευθέρως, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ σειρά ἑκάστου νὰ κληρωθῇ καὶ νὰ πέσῃ. Ἄλλ' ἂν ταῦτα ἐνέχωσιν ἀρκετὸν πῦρ, καὶ εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ὥστε νὰ ἀναφλέξωσι καὶ ἀνδρῶν στήθη, καὶ νὰ θωρακίσωσι δι' ἀνδρείας καὶ αὐτὴν τὴν μαλακὴν γυναικείαν ψυχὴν, τότε, ὦ συμπολίται, τίνας ἄλλου κέντρου ἔχομεν ἀνάγκην παρὰ τὴν ἡμετέραν ἐπιβουλὴν πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς πολιτείας; Ποίᾳς ἄλλης ἐγγυήσεως παρὰ τὴν τοῦ ἐχεμύθου Ῥωμίου, ὅστις, κροῦ ἄπαξ ἔδωκε τὸν λόγον τούτου, δὲν ἀνακαλεῖ αὐτόν; Τίνας ἄλλου ὄρκου παρὰ τὴν ἀμοιβαίαν διαβεβαίωσιν χρηστῶν ἀνδρῶν λεγόντων, «ἢ τάν, ἢ ἐπὶ τὰς;» Ἄς ὀρκίζωνται οἱ ἱερεῖς, οἱ ἀνκνδροί, οἱ πανούργοι καὶ τὰ ἄθλια ὄντα, ἅτινα ἀσμένως δέχονται τὰ ἀδικήματα ἄς ὀρκίζωνται εἰς ἐπιχειρήσεις φύσεως ὑπόπτου πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐμπνέουσι δυσπιστίαν· ἀλλὰ μὴ μαλύνωμεν τὴν ἀκηλίδωτον ἀρετὴν τῆς ἡμετέρας ἐγχειρήσεως, οὐδὲ τὸ ἀδάμαστον θάρρος τοῦ ἡμετέρου φρονήματος, σκεπτόμενοι ὅτι ἡ νόμιμος ἡμῶν ἀπόφασις καὶ τὸ ἀποφασιστικὸν ἡμῶν θάρρος ἔχουσιν ἀνάγκην ὄρκου· διότι τὸ εὐγενὲς αἷμα, ὅπερ ῥέει ἐν ταῖς φλεβί παντὸς Ῥωμαίου, νοθεύεται, ἂν κατ' ἐλάχιστον παραβῇ οἰκνδήποτε ἀπόφασιν.

## ΚΑΣΣΙΟΣ

Τί φρονεῖς περὶ τοῦ Κικέρωνος; νὰ τὸν βολιδοσκοπήσωμεν; Νομίζω ὅτι θὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ ἐνθέρμως.

## ΚΕΚΑΑΣ

Πρέπει νὰ τὸν συμπεριλάβωμεν.

## ΚΙΝΝΑΣ

Ὁχι, κατ' οὐδένα τρόπον.

## ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Πρέπει νὰ συμπεριληφθῇ ἡ λευκὴ τοῦ κόμη θὰ διαθέσῃ τὸν κόσμον ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ θὰ κερδήσῃ ψήφους ὑπὲρ τῆς πράξεώς μας· διότι θὰ εἰπώσιν ὅτι αἱ συμβουλαὶ τοῦ διηύθυναν τοὺς βραχίονας ἡμῶν, ἡ δὲ νεότης καὶ ἀσυνεσία ἡμῶν θὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς σοβαρότητός του.

† To think that our cause or our performance did need an oath. Σκεπτόμενοι ὅτι τὸ νόμιμον τῆς ἀποφάσεως καὶ τὸ θάρρος ἡμῶν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ἐνισχυθῶσι δι' ὄρκου. Wright.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

ὦ, μὴ τὸν ἀνθρώπου μὴ ἀποκαλύψωμεν αὐτῷ τὰ σχέδιά μας· οὐδέποτε θὰ θελήσῃ νὰ μετάσχη ἔργου, τοῦ ὁποίου εἰσηγηταὶ εἶνε ἄλλοι.

## ΚΑΣΣΙΟΣ

Τότε δὲ τὸν ἀφήσωμεν.

## ΚΑΣΚΑΣ

Τῷ ὄντι, δὲν εἶνε κατὰλληλος.

## ΔΕΚΙΜΟΣ

Ἄλλους, πλὴν τοῦ Καίσαρος, δὲν θὰ ἐγγίσωμεν;

## ΚΑΣΣΙΟΣ

Ὁρθὴ ἡ παρατήρησίς σου, Δέκιμε. Νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἐπιζήσῃ τῷ Καίσαρι ὁ τόσο ἀγαπητὸς αὐτῷ Ἀντώνιος· εἶνε μηχανορράφος ἐπικίνδυνος, καὶ ἂν, ὡς γινώσκετε, ἀναπτύξῃ τὴν δύναμίν του, δύναται εἰς πάντας ἡμᾶς νὰ παράσχη πράγματα· ὅπως λοιπὸν ἀποφύγωμεν τοῦτο, ἀνάγκη νὰ πείσῃ καὶ ὁ Ἀντώνιος μετὰ τοῦ Καίσαρος.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς ἄκρον αἰμοχαρεῖς θὰ φανώμεν, Γάϊε Κάσσιε, ἂν, ἀποκόψαντες τὴν κεφαλὴν, κατακερματίσωμεν καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος, ὅπως τὸ μετὰ λυσσαλέον φόνον παραινόμενον ἄγριον μῖσος,<sup>1</sup> διότι ὁ Ἀντώνιος εἶνε μέλος τοῦ σώματος τοῦ Καίσαρος. Ὡς μὲν ἱεροθῶται, ὦ Γάϊε, ἀλλ' ὅχι καὶ σφαγίς. Τὸ πνεῦμα τοῦ Καίσαρος πολεμοῦμεν πάντες· δὲν ὑπάρχει αἷμα ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ πνεύματι. Εἶθε νὰ ἡδυνάμεθα νὰ γίνωμεν κύριοι τοῦ πνεύματος τοῦ Καίσαρος, χωρὶς νὰ διαμελίσωμεν τὸν Καίσαρα! Πλὴν φεῦ, πρέπει νὰ χυθῇ τὸ αἷμα τοῦ Καίσαρος! Φονεύσωμεν αὐτὸν μετὰ θάρρους, ὦ εὐγενεῖς φίλοι, καὶ ὅχι μετὰ λύσσης. Ἄς τὸν διαμελίσωμεν ὡς δεσμός· ἄξιον νὰ προσνευχθῇ εἰς τοὺς θεούς, χωρὶς νὰ κατακόψωμεν αὐτὸν ὡς θνησιμαῖον ριπτόμενον εἰς τοὺς κύνας. Ἄς φανώμεν δὲ ὡς οἱ παγοῦργοι ἐκεῖνοι δεσπότες, οἵτινες, ἀφ' οὗ παρακινήσωσι τοὺς δούλους των εἰς βιαιοπραγίας, προσποιοῦνται ἔπειτα ὅτι ἐπιπλήττουσιν αὐτούς. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πράξις μας θὰ θεωρηθῇ ἀναγκασία, καὶ οὐχὶ βδελυρά, ὅταν δὲ θεωρηθῇ βολικὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους, θὰ εἶνε καθάραις, καὶ ὅχι δολοφονία. Παρὰ δὲ τοῦ Ἀντωνίου, αὐδὲ λόγος πρέπει νὰ γίνῃ· διότι οὗτος δύναται τόσο, ὅσον ὁ βραχίονας τοῦ Καίσαρος, μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ Καίσαρος.

<sup>1</sup> Like wrath in death and envy afterwards. Ἡ κατὰ λέξιν μετάφρασις ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὡς λύσσα ἐν θανάτῳ, καὶ μῖσος ἔπειτα· ἤτοι θὰ φονεύσῃ τίς τινα, καὶ νὰ αἰσθίνηται μῖσος ἄγριον καὶ μετὰ τὸν φόνον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Καὶ ὅμως τὸν φοβοῦμαι, ἕνεκα τῆς μεγάλης πρὸς τὸν Καίσαρα ἀφοσιώ-  
σεώς του . . .

ΒΡΟΥΤΟΣ

\* Ἀχ, καϋμένοι Κάσσιε, μὴ τὸν συλλογίζεσαι ἂν ἀγαπᾷ τὸν Καίσαρα, τὸ  
μόνον, ὅπερ δύναται νὰ πράξῃ, εἴτε νὰ βλάψῃ ἑαυτὸν, νὰ κυριευθῇ ὑπὸ λό-  
πης, καὶ γ' ἀποθάνῃ· ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἶνε παραπολὺ δι' αὐτόν, διότι εἶνε  
παραδεδομένος εἰς τὰς διασκεδάσεις, τὴν ἀκολασίαν καὶ τὰ συμπόσια.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Οὐδεὶς φόβος ἐξ αὐτοῦ· ὅς μὴ φανευθῇ· θὰ ζήσῃ καὶ θὰ γελάσῃ κα-  
τόπιν δι' ὅλα ταῦτα (Ἀκούεται κτύπος ὥρολογίου).

ΒΡΟΥΤΟΣ

Σιωπή! μετρήσατε τὰς ὥρας.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἐσήμανεν ἡ τρίτη.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Καιρὸς γ' ἀποχωρισθῶμεν.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Εἶνε ἀκόμη ἀμφίβολον ἂν ὁ Καῖσαρ θὰ ἐξέλθῃ σήμερον, διότι ἐπ' ἰσχά-  
των κατέστη δεισιδαίμων, φρονεῖ ὅλως τὰ ἐναντία τῶν ὅσα ἄλλοτε ἐφρῶναι  
περὶ ὀπτασιῶν, ὀνείρων καὶ θρησκευτικῶν ἐθίμων· ἴσως τὰ ἐναργῆ ταῦτα  
σημεῖα καὶ τέρατα, τὸ ἀσυνήθως φοβερὸν τῆς νυκτὸς ἀποτρέψωσιν αὐτόν  
τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Καπιτώλιον.

ΔΕΚΙΜΟΣ

Μὴ φοβεῖσθαι περὶ τούτου· ἂν ἔλαβε τοιαύτην ἀπόφασιν, ἀναδέχομαι  
ἐγὼ νὰ τὸν μεταπείσω· διότι ἀρέσκεται γ' ἀκούῃ ὅτι ὁ ῥινόκερος συλλαμα-  
βάνεται μὲ δένδρα, ἡ ἄρκτος μὲ κάτοπτρον, ὁ ἐλέφας μὲ λάκκον, ὁ λέων  
μὲ δίκτυα, καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ κολακείας. Ὅταν δὲ λέγω πρὸς αὐτόν  
ὅτι μισεῖ τοὺς κολακὰς, ἀποκρίνεται καταφατικῶς, χωρὶς νὰ ἐννοῇ ὅτι τὸν  
κολακεύω. Ἀφετέ με νὰ ἐνεργήσω· διότι εἰμφορῶ νὰ διευθύνω τὴν ψυχὴν  
του, καὶ θὰ τὸν φέρω εἰς τὸ Καπιτώλιον.

ΚΑΣΣΙΟΣ

Θὰ ὑπάγωμεν πάντες εἰς ἀναζήτησίν του.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἰς τὰς ὀκτὼ τὸ βραδύτερον· εἴθε σύμφωνοι·

## ΚΙΝΝΑΣ

Ναί, τὸ βραδύτερον, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἵμεθα ἀκριβεῖς.

## ΜΕΤΕΛΛΟΣ

Ὁ Γάιος Λιγάριος διάκειται δυσμενῶς πρὸς τὸν Καίσαρα, ὅστις τὸν ἐπέπληξεν ὡς ἐπαινέσαντα τὸν Πορπήιον. Ἀπορῶ πῶς καλεῖς ἐξ ὧν δὲν τὸν ἐσυλλογίσθη.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Ὑπαγε εἰς ἀναζήτησίν τοῦ, φίλε Μέτελλε. Μὲ ἀγαπᾷ θερμῶς, καὶ ἔχει ἀφορμὴν κάλεσον αὐτόν, καὶ θὰ τὸν καταστήσω ἰδικόν μας.

## ΚΑΣΣΙΟΣ

Ἡ αὐγὴ πλησιάζει· σὲ ἀφινόμεν, Βροῦτε· ἀπέλθετε, φίλοι, ἀλλ' ἐνθουσιάζεσθε πάντες ὅσα εἶπατε, καὶ φάνητε ἀληθεῖς Ῥωμαῖοι.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἔστε φαῖδροι καὶ εὐθυμοι, ὦ φίλοι. Μὴ προδίδωμεν διὰ τοῦ τρόπου ἡμῶν τὰ σχέδιά μας, ἀλλὰ μιμηθῶμεν τοὺς ὑποκριτάς, τηρῶντες ἑνὸς φρόνημα καὶ ἐξωτερικὴν ἀτάραξιάν· Χαίρετε! (Ἐξέρχονται πάντες πλὴν τοῦ Βροῦτου). Ἐ! Λεύκιε! —Κοιμᾶται βαθέως! Δὲν σηρίζνει! Ἀπὸ λαυσαν τῆς μελιχροῦς δρόσου τοῦ ὕπνου. Εἶσαι ἀπηλλαγμένος τῶν ὀπτασιῶν<sup>1</sup> καὶ τῶν φαντασμάτων ἐκείνων, ἀτινὴ ἡ πολυπράγμων μέριμνα γεννᾷ ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦτο κοιμᾶται τόσον γαλήνιον ὕπνον (Εἰσέρχεται ἡ Πορκία).

## ΠΟΡΚΙΑ

Βροῦτέ μου!

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Τὸ θέλεις, Πορκία; Διαπύ ἀγείρεσαι κατὰ τὴν ὄραν ταύτην; Εἶνε ἐπιβλαβές διὰ τὴν υἱειάν σου νὰ ἐκθέτῃς τὴν λεπτοφυῆ κρᾶσίν σου εἰς τὸ τραχὺ τῆς πρωΐας ὕψος;

## ΠΟΡΚΙΑ

Ἀλλ' οὐδὲ διὰ τὴν υἱειάν σου εἶνε ὠφέλιμον. Ἀποτόμως ἐφυγες ἐκ τῆς κλίνης μου· χθὲς δὲ τὸ ἐσπέρας, κατὰ τὸ δεῖπνον, ἠγέρθης αἰφνιδίως, καὶ περιπάτεις σύννους καὶ στενάζων, με ἐσταυρωμένας χεῖρας· ὅτε δὲ σε ἠρώτησα τί ἔχεις, με ἠτένισας με ζοφερόν βλέμμα· σὲ παρεκάλεσα καὶ πάλιν, καὶ τότε, τρίβων τὸ μέτωπον, ἐκτύπησες με ὀργὴν διὰ τοῦ ποδός

<sup>1</sup> Thou hast no figures φανταστικάς μορφάς, ὀπτασίας. Fantasies=products of fancy or fantasy γεννήματα τῆς φαντασίας. Wright.

τὴν γῆν' ἐπέμεινα ἀκόμη, σὺ ὅμως δὲν ἀπεκρίθης, ἀλλὰ διὰ χειρονομίας δηλούσης ὀργήν, μοι ἔνευσας νὰ σε ἀσῶ. οὕτω καὶ ἐπράξα φοβουμένη μὴ σε παροργίσω πλειότερον, ἀφοῦ ἤδη ἦσα εἰς ἄκρον ἐξημμένος, καὶ νομίζουσα ἅμα ὅτι ἦτο ἐκ τῶν στιγμαίων ἐκείνων ἰδιοτροπιῶν, εἰς ἃς πάντες οἱ ἄνθρωποι ὑπόκεινται. Οὔτε νὰ φάγῃς, οὔτε νὰ ὁμιλήσῃς, οὔτε νὰ κοιμηθῇς σε ἀφίνει ἡ δυσθυμία αὕτη· ἐὰν δὲ ἡλλοίου καὶ τὴν μορφήν σου, ὅπως καὶ τὴν ψυχικὴν σου διάθεσιν, δὲν θὰ σε ἀνεγνώριζον, ὦ Βροῦτε. Εἰπέ μου, ἀγαπητέ μου Βροῦτε, τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης σου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Δὲν εἶμυι καλὰ, ἰδοὺ ἡ ἀφορμή.

ΠΟΡΚΙΑ

Ὁ Βροῦτος εἶνε συνέτος, καὶ, ἐν ἐπάσχειν, ἤθελε φροντίσει νὰ θεραπευθῇ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἀκριβῶς αὐτὸ πράττω, ὑπάγε νὰ πλαγιάσῃς, ἀγαπητὴ Πορκία.

ΠΟΡΚΙΑ

Εἶνε ἀσθενὴς ὁ Βροῦτος; Καὶ εἶνε ὑγιεινὸν νὰ περιπατῇ ἐλαφρὰ ἐνδεδυμένος καὶ νὰ ἀναπνέῃ τὰς ἀναθυμιάσεις τῆς ὑγρᾶς πρῶτης; Πῶς, πᾶσχει ὁ Βροῦτος, καὶ ὑπεκφεύγει ἐκ τῆς θερμῆς κλινῆς του, καὶ ἐκτίθεται εἰς τὰ καταστρεπτικὰ μιάσματα τῆς νυκτός, καὶ προκλεῖ τὸν ὑγρὸν καὶ μεμολυσμένον ἀέρα διὰ νὰ δεινῶσῃ τὴν νόσον του; Ὁχι, Βροῦτέ μου. Ἡ ἀσθένεια σου εἶνε ἀσθένεια ψυχικὴ, ἣν δικαιοῦμαι νὰ μάθω, ὥς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῶν δικαιωμάτων μου· γονυπετῆς δὲ σε καθικετεύω ἐν ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ ὀνομαστῆς καλλονῆς μου, ἐν ὀνόματι τῶν ἐρωτικῶν σου ὀρκῶν, καὶ τοῦ μεγάλου ἐκείνου, ὅστις συνέδεσε καὶ συνήνωσεν ἀμφοτέρους ἡμᾶς, σε καθικετεύω νὰ ἐξηγήσῃς εἰς ἐμέ, τὸ ἥμισυ σου, τὸν ἄλλον ἑαυτὸν σου, τὸν λόγον τῆς μελαγχολίας σου, καὶ τίνας ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἦλθον πρὸς σε τὴν νύκτα ταύτην, διότι μετὰξὺ αὐτῶν ἦσαν ἐξ ἡμῶν ἐπτά, οἵτινες οὐδὲ πρὸς τὸ σκότος τῆς νυκτός ἐτόλμησαν ν' ἀποκαλύψωσι τὸ πρόσωπον.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Μὴ γονυπετεῖς, γλυκεῖα Πορκία.

ΠΟΡΚΙΑ

Δὲν θὰ εἶχον ἀνάγκην τοῦτου, ἐν ᾧ ἦσθ ὁ καλὸς μου Βροῦτος. Εἰπέ μοι, Βροῦτε, ἐν τῷ συμβολαίῳ τοῦ γάμου ἡμῶν ὑπάρχει ὅρος ἀποκλείων με τοῦ νὰ μανθάνω τὰ μυστικὰ σου; Ὑπὸ ὅρου λοιπὸν καὶ περιορισμοῦ, οὕτως εἰπεῖν, σοὶ ἀνήκω, ὥστε νὰ συντρώγω μόνον, νὰ συγκοιμῶμαι καὶ νὰ συνδιαλέγωμαι μετὰ σοῦ; Τὰ προκύκλια τῆς καρδίας σου κατ'οὐκὼς λοίον

πόν; <sup>1</sup> Ἄν τὸ πρᾶγμα ἔχη οὕτω, τότε ἡ Πορκία εἶνε παλλοκλίς καὶ ὄχι σύζυγος τοῦ Βροῦτου.

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Εἶσαι ἡ πιστή, ἡ ἐντιμος σύζυγός μου, τόσον δὲ προσφιλής, ὅσον αἱ ἐρυθραὶ σταγόνες, αἵτινες ζωογονοῦσι τὴν τεθλιμμένην καρδίαν μου.

## ΠΟΡΚΙΑ

Ἄν ταῦτα ἦσαν ἀληθῆ, ὅλ' ἐγίνωσκον τὰ μυστικά σου. Ὁμολογῶ ὅτι εἶμαι γυνή· ἀλλὰ γυνή, ἣν ὁ Βροῦτος ἔλαβε σύζυγον. Εἶμαι γυνή, ἀλλὰ γυνή ἐντιμος, θυγάτηρ τοῦ Κάτωνος. <sup>2</sup> Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δὲν εἶμαι ισχυροτέρα τοῦ γυναικείου φύλου, ἔχουσα τοιοῦτον σύζυγον καὶ τοιοῦτον πατέρα; Εἰπέ μοι τὰ μυστικά σου, εἰς αὐτάνα θ' ἀποκκλύψω αὐτά. Ἐλαβον πεῖραν τῆς σταθερότητός μου ἰκουσίως τρυματίζασα ἑμαυτὴν κατὰ τὸν μηρόν. Ἀφοῦ δὲ ὑποφέρω μεθ' ὑπομονῆς τὸ τραῦμα, πῶς εἶνε δυνατόν νὰ μὴ φυλάξω τὰ ἀπόρρητα τοῦ ἀνδρός μου;

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Καταστήσατέ με, ὦ θεοί, ἄξιον τῆς εὐγενοῦς ταύτης γυναικός (Κροῖεται

<sup>1</sup> Dwell I but in the suburbs of your good pleasure? Εἰς τὰ περίχωρα (μαρτίχωρα) καὶ ὄχι τὴν καρδίαν, τῆς πόλεως. Ἡ Πορκία ἀπαιτεῖ ἐλευθερίαν πολέου ἐλευθέρου. Ὁ Nares παρατηρεῖ ὅτι τὰ περίχωρα ἦσαν τὸ καταφύγιον τῶν ἀκολάστων γυναικῶν. Wright

Dwell I but in the suburbs of your good pleasure ἐρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ Schmidt ἐν τῷ Σαίξπηρείῳ αὐτοῦ λέξικῷ: are you tied to me by no duty? Αἰ' οὐδενὸς δεσμοῦ συνδέσαι πρὸς ἐμέ;

<sup>2</sup> Φιλόστοργος δ' ἡ Πορκία καὶ φίλανδρος οὕσα καὶ μεστή φρονήματος νοῦν ἔχουσα οὐ πρότερον ἐπιχειρήσειν ἀνερέσθαι τὸν ἄνδρα περὶ τῶν ἀπορρήτων ἢ λαβεῖν ἑαυτῆς τιαυτήν διάπειραν. Λαβοῦσα μαχαίριον, ὃ τοὺς ὀνυχας οἱ κουρεῖς ἀφαιροῦσι, καὶ πᾶσας ἐξελέσασα τοῦ θαλάμου τὰς ὁπαδοὺς, τὸ μὲν ἐνέβαλε τῷ μηρῷ βαθεῖαν, ὥστε ῥύσιν αἷματος πολλὴν γενέσθαι καὶ μετὰ μικρὸν ὀδύνας τε νευνικᾶς καὶ φρικώδεις πυρετοὺς ἐπέβαλεν ἐκ τοῦ τραύματος. Ἀγωνιῶντος δὲ τοῦ Βροῦτου καὶ δυσφοροῦντος, ἐν ἀκμῇ τῆς ἀλγυρόντος οὕσα διελέχθη πρὸς αὐτὸν οὕτως. Ἐγώ, Βροῦτε, Κάτωνος οὕσα θυγάτηρ εἰς τὸν σὸν ἐδόθη οἶκον οὐχ ὥσπερ αἱ παλλοκλύμενχι, κοίτης μεθέξουσα καὶ τραπέζης μόνον, ἀλλὰ κοινωνὸς μὲν ἀγαθῶν οὕσα, κοινωνὸς δ' ἀναιρῶν. Τὰ μὲν οὖν εἰς πάντα περὶ τὸν γάμον ἀμεμπταῖ τῶν δὲ παρ' ἐμοῦ τίς ἀπόδειξις ἢ χάρις, εἰ μήτι σοι πάθος ἀπόρρητον συνδιδίω μὴτε φροντίδα πίστεως δεομένην· οἶδ' ὅτι γυναικεῖα φύσις ἀσθενὴς δοκεῖ λόγον ἐνεγκεῖν ἀπόρρητον· ἀλλ' ἔστι τις, ὃ Βροῦτε, καὶ τροφῆς ἀγαθῆς καὶ βασιλείας χρηστῆς εἰς ἡθὺς ἰσχύς· ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ Κάτωνος εἶναι θυγάτηρα καὶ τὸ Βροῦτου γυναῖκα πρόσσετιν, οἷς πρότερον μὲν ἤττον ἐπεπείθειν, νῦν δ' ἑμαυτὴν ἔγνωκα καὶ πρὸς πόνον ἀήττητον εἶναι· ταῦτ' εἰποῦσα δεικνυσιν αὐτῷ τὸ τραῦμα καὶ διηγρεῖται τὴν πεῖραν. Ὁ δ' ἐκπλαγείς καὶ ἀνατείνας τὰς χεῖρας ἐπεύχαστο δοῦναι τοὺς θεοὺς αὐτῷ κατορθοῦντι τὴν πράξιν ἀνδρὶ Πορκίας ἄξιῳ φανῆναι. Καὶ τότε μὲν ἀνελάμβανε τὴν γυναῖκα κτλ. Πλουτάρχ., Βροῦτος XIII.

ἡ θύρα). \*Ακουσον, ἀκουσον! κρούουσι τὴν θύραν. Εἰσελθε, Πορκία, ἐπὶ μικρόν. Μετ' ὀλίγον θά σοι ἀνκοινώσω τὰ μυστικά τῆς καρδίας μου. Θά σοι ἐξηγήσω ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις μου, καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης μου. Φύγε ταχέως (Ἐξέρχεται ἡ Πορκία). Ποῦτος εἶνε, Λεύκιε; (Ἐισέρχεται ὁ Λεύκιος μετὰ τοῦ Λιγάρου).

ΛΕΥΚΙΟΣ

\*Ένας ἀσθενὴς θέλει νὰ σου δοιλήσῃ.

ΒΡΟΥΤΟΣ

\*Ο Γάιος Λιγάριος, περὶ τοῦ ὁποίου μᾶς ὠμίλησεν ὁ Μέτελλος (Πρὸς τὸν Λεύκιον) παραμέρισε.—Τί τρέχει, Γάιε Λιγάριε;

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Δέξαι τὸν χαιρετισμὸν ἀσθενοῦς φωνῆς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

\*Ω, ὁποῖαν στιγμὴν ἐξέλεξας νὰ ἀσθενήσῃς<sup>1</sup>, ἀνδρεῖς Γάιε! Πόσον ἐπιθύμουν νὰ μὴ ᾔσο ἀσθενής!

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Δὲν εἶμαι ἀσθενής, ἀν ὁ Βρούτος διανοῆται νὰ ἐκτελέσῃ πρᾶξιν ἀξίαν τοῦ ὀνόματος τῆς τιμῆς.

ΒΡΟΥΤΟΣ

\*Τοιαύτην πρᾶξιν διανοοῦμαι νὰ πράξω, Λιγάριε, ἀν ἡ κατάρτασις τῆς υἱείας σου ἐπέτρεπε ν' ἀκούσῃς αὐτήν.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Μὰ τοὺς Θεούς, οὓς προσκυνοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀποπέμπω τὴν ἀσθενειάν μου! <sup>2</sup> Ψυχὴ τῆς Ῥώμης! Ἀνδρεῖς ἀπόγονοι ἐντίμου γενεᾶς! ἀνεζωπύρησας ὡς διὰ μαγείας τὸ ψυχorroγοῦν φράνημά μου. Διάταξόν με νὰ τρέξω. Θά τολμήσω ἀδύνατα, καὶ θά κατορθώσω. Περὶ τίνος πρόκειται;

ΒΡΟΥΤΟΣ

Πρόκειται περὶ τολμήματος, ὅπερ θά δώσῃ σθένος εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

\*Ἀλλὰ δὲν ἐπάρχοῦσι καὶ σθεναροί, οὓς πρέπει νὰ ἐξασθενήσωμεν;

<sup>1</sup> To wear a kerchief! Ὁ Malone λέγει, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔδεινον διὰ μανδηλίου τὴν κεφαλὴν τῶν ἀσθενῶν.

<sup>2</sup> I here discard my sickness: ἀφαιρῶ τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μανδηλίον. W right. Πρὸς τοῦτον ἀσθενoῦντα Βρούτος εἰσελθὼν, α'Ω Λιγάριε, εἶπεν, ἐν οἷῳ καιρῷ νοσεῖς. «Κάκατος εὐθὺς εἰς ἀγκῶνα διαναστάς καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, α'Ἀλλ' εἴ-τι, φησὶν, ὦ Βρούτε, σεαυτῶν φρονεῖς ἄξιον, ὑγιαίνω.» Πλουτ. Βρούτ., XI.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Καὶ τοῦτο ἀκόμη πρέπει νὰ γίνη. Ἐνῶ βαδίζομεν πρὸς ὃν ἀποβλέπει ἡ πρᾶξις, θά σοι ἐξηγήσω τὸ πρᾶγμα.

ΛΙΓΑΡΙΟΣ

Ἐμπρός, μετ' ἀνεζωπυρημένης καρδίας σε ἀκολουθῶ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπιχειρήσεως, ἣν ἀγνοῶ, ἀρχούμενος μόνον νὰ ὀδηγῶμαι ὑπὸ τοῦ Βρούτου.

ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἄγωμεν λοιπόν (\**Εἰσέρχονται*).

## Σ Κ Η Ν Η Β'

## Ο ΚΗΠΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

Βροντᾷ καὶ ἀστράπτει. Εἰσέρχεται ὁ Καῖσαρ φορῶν νυκτερινὸν ἔνδυμα.

ΚΑΙΣΑΡ

Οὔτε ὁ οὐρανὸς οὔτε ἡ γῆ ἠσύχασαν ἀπόψε· ἡ Καλπουρνία ἐνῶ ἐκοιμᾶτο ἀνέκραξε τρίς : «Βοήθεια, βοήθεια ! δολοφονοῦσι τὸν Καίσαρα ! «Τίς εἶνε ἰδῶ ; (*Εἰσέρχεται ὁ Δοῦλος*).

ΔΟΥΛΟΣ

\**Αρχων ;*

ΚΑΙΣΑΡ

\*Υπαγε πρὸς τοὺς ἱερεῖς· καὶ εἰπὲ αὐτοῖς νὰ προσφέρωσιν ἀμέσως θυσίαν· ἐπίστρεψον δὲ ἵνα μοι ἀναγγεῖλῃς ποίαν γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν ἱερῶν.

ΔΟΥΛΟΣ

\**Αμέσως, κύριε (\*Εἰσέρχεται εἰσέρχεται ἡ Καλπουρνία).*

ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΑ

Τί διανοεῖσαι, Καῖσαρ ! μήπως προτίθεσαι νὰ ἐξέλθῃς ; θὰ μείνῃς εἰς τὸν οἶκον σήμερον.

ΚΑΙΣΑΡ

Ὁ Καῖσαρ θὰ ἐξέλθῃ. Πάντοτε οἱ κίνδυνοί με ἠπείλησαν ἐκ τῶν ὅπι-σθεν· εὐθὺς ὡς εἶδον τὸ πρόσωπον τοῦ Καίσαρος ἐξηφανίσθησαν.

ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΑ

Οὐδέποτε ἀπιδῶκα σημασίαν εἰς τοὺς οἰωνούς, σήμερον ὁμῶς μοι ἐμ-

πνέουσι τρόμον. Ἐκτὸς τῶν ὧν ἡμεῖς αὐτοὶ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, ὑπάρχει τις ἐδῶ, ὅστις διηγεῖται ὅτι φάσματα φοβερώτατα ἐνεφανίσθησαν εἰς τοὺς φρουρούς.<sup>1</sup> Λέαινα ἐγέννησεν εἰς τοὺς δρόμους, τάφοι ἠνεώχθησαν, καὶ νεκροὶ ἐκ τῶν μνημείων ἠγέρθησαν· ἄγριοι δὲ πυρώδεις πολεμισταὶ ἐμάχοντο ἐπὶ τῶν νεφῶν, κατὰ στοίχους καὶ κατ' οὐλαμοὺς ἐν πολεμικῇ παρατάξει, καὶ ψεκάδες αἵματος ἐπιπτον ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου. Ὁ κρότος τῆς μάχης ἀντήχει εἰς τὸν αἶρα, οἱ ἵπποι ἐχρεμέτιζον, οἱ ψυχορραγοῦντες ἔρρεγχον, καὶ φαντάσματα ἀνὰ τὰς ὁδοὺς περιφερόμενα ἐξέπεμπον γοερὰς κραυγὰς. ὦ Καῖσαρ! Τὰ φαινόμενα ταῦτα εἶνε πρωταφανῆ, τὰ φοβοῦμαι.

## ΚΑΙΣΑΡ

Εἶνε ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τις τὸ πεπωμένον<sup>2</sup>. Ὁ Καῖσαρ θὰ ἐξέλθῃ, διότι αἱ προρρήσεις αὗται ἀναφέρονται εἰς πάντα ἄλλον, ὅσον καὶ εἰς τὸν Καίσαρα.

## ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΑ

Ὅταν ἀποθνήσκωσιν ἐπαῖται, δὲν ἀναφκίνονται κομῆται, ἐνῶ καὶ αὐτοὶ οἱ οὐρανοὶ ἐξαγγέλλουσι τὸν θάνατον τῶν ἡγεμόνων.

## ΚΑΙΣΑΡ

Οἱ μὲν ἄνδρες ἀποθνήσκουσι πολλάκις πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν, ὁ δὲ ἀνδρεῖος μόνον ἄπαξ. Ἐξ ὧν τῶν θαυμάτων ἅτινα ἤκουσά ποτε, τὸ παραδοξότατόν μοι φαίνεται ὁ φόβος τῶν ἀνθρώπων· νὰ φοβῶνται τὸν θάνατον, ἀφοῦ γινώσκουσιν ὅτι εἶνε τέλος, ὅπερ ἀναγκασίως θὰ ἔλθῃ, ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα (Εἰσέρχεται ὁ Δούλος). Τί λέγουσιν οἱ οἰωνοσκόποι;

## ΔΟΥΛΟΣ

Φρονοῦσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃς σήμερον. Ἀφαιροῦντες τὰ σπλάγχνα τοῦ θύματος, δὲν ἠδυνήθησκον νὰ εὕρωσι τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

## ΚΑΙΣΑΡ

Οἱ θεοὶ πράττουσιν αὐτὸ πρὸς καταισχύνῃν τῶν ἀνδρῶν. Ζῶον ἄνευ καρδίας θὰ ᾔτο ὁ Καῖσαρ, ἂν ἐκ φόβου ἔμενεν εἰς τὸν οἶκον σήμερον. Ὅχι, δὲν θὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι ὁ Καῖσαρ· ὁ κίνδυνος γινώσκει κάλλιστα ὅτι ὁ Καῖσαρ εἶνε πολὺ κινδυνωδέστερος ἐκείνου. Ἀμφότεροι εἴμεθα λέοντες γεννηθέντες κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐγὼ ὅμως εἶμαι ὁ πρωτότοκος καὶ ὁ φοβερώτερος. Ἐπομένως ὁ Καῖσαρ θὰ ἐξέλθῃ.

<sup>1</sup> Most horrid sights seen by the watch. Ὁ Σαίξπηρ εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ Λονδῖνον καὶ ὄχι τὴν Ῥώμην, ἐνθα μόνον ἐπὶ Αὐγούστου ἰδρύθησαν οἱ νυκτερινοὶ φρουροί.

<sup>2</sup> What can be avoided whose end is purpos'd by the mighty gods? Δύναται τις νὰ διαφύγῃ ὅ,τι οἱ πανίσχυροι θεοὶ ἐπιφυλάττουσιν αὐτῷ;

## ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΑ

Ἀλλοίμονον! τὸ θάρρος, ὦ Καῖσαρ, μηδενίζει τὴν φρόνησίν σου· μὴ ἐξέλθῃς σήμερον· ἀπόδος τοῦτο εἰς τὸν φόβον μου, καὶ ὄχι εἰς τὸν ἰδικόν σου. Θὰ πέμψωμεν τὸν Μάρκον Ἀντώνιον εἰς τὴν βουλὴν, ἵνα ἀναγγεῖλῃ ὅτι εἶσαι ἀδιάθετος. Γονυπετὴς σε παρακαλῶ ν' ἀκούσῃς τὴν παρακλήσιν μου.

## ΚΑΙΣΑΡ

Ὁ Μάρκος Ἀντώνιος ὅα εἶπῃ ὅτι εἶμι ἀδιάθετος· θὰ μένω δὲ εἰς τὸν οἶκον πρὸς χάριν σου (Εἰσέρχεται ὁ Δέκιμος). Ἴδού ὁ Δέκιμος, ὅστις θ' ἀναγγεῖλῃ τοῦτο εἰς τοὺς βουλευτάς.

## ΔΕΚΙΜΟΣ

Χαῖρε, Καῖσαρ! Κάλ' ἡμέρα, μεγάτιμε Καῖσαρ. Ἐρχομαι ἵνα σε συναντήσω εἰς τὴν βουλὴν.

## ΚΑΙΣΑΡ

Ἐρχεσαι εἰς στιγμὴν λίαν κατάλληλον, ἵνα ἀναγγεῖλῃς τὰς προσήσεις μου πρὸς τοὺς βουλευτάς, καὶ εἶπῃς αὐτοῖς ὅτι δὲν θὰ ἐξέλθω σήμερον. Ἄν εἶπῃς εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν δύναμαι, θὰ εἶπῃς ψεῦδος, μεγαλείτερον δὲ ψεῦδος, ἂν εἶπῃς ὅτι δὲν τολμῶ. Δὲν θὰ ἐξέλθω σήμερον· τοῦτο μόνον εἶπέ εἰς αὐτούς, Δέκιμε.

## ΚΑΛΠΟΥΡΝΙΑ

Εἶπέ ὅτι εἶνε ἀσθενής.

## ΚΑΙΣΑΡ

Ψεῦδη θέλεις νὰ εἶπω; Διὰ τοῦτο ἐξέτεινα ἐπὶ τοσαύτας χώρας τὸν βραχίονά μου, καθυπτάσσω αὐτάς, ἢ νὰ φοβῶμαι τώρα νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν πρὸς γερόντια; Εἶπέ αὐτοῖς, Δέκιμε, ὅτι δὲν θὰ ἔλθω.

## ΔΕΚΙΜΟΣ

Εἶπέ μοι λόγον τινά, ὦ κραταῖε Καῖσαρ, ἵνα μὴ γίνω καταγέλαστος ἀναγγέλλων ταῦτα.

## ΚΑΙΣΑΡ

Δόγος εἶνε ἡ θέλησίς μου· δὲν θέλω νὰ ἔλθω· ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν βουλὴν. Ἀλλ' ἰδίᾳ πρὸς σὲ χαριζόμενος, ἐπειδὴ σε ἀγαπῶ, θὰ σοι εἶπω τὴν ἀφορμὴν. Ἡ σύζυγός μου Καλπούρνια δέν με ἀφίνει νὰ ἐξέλθω. Τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι τὸ ἄγαλμά μου ὡς ἑκατόκρουνος βρῦσις ἐξέχεε καθαρὸν αἷμα, καὶ ὅτι πλείστοι Ῥωμαῖοι Ῥωμαῖοι, ἐρχόμενοι ἔβαπτον, μειδιῶντες, εἰς αὐτὴν τὰς χεῖρας. Ταῦτα πάντα ἐρμηνεύει ὡς προαγγέλους καὶ οἰωνοὺς ἐπιχειμένης συμφορᾶς, καὶ γονυπετὴς με παρακάλεσε νὰ μένω εἰς τὸν οἶκον σήμερον.

## ΔΕΚΙΜΟΣ

Τὸ δ' αἰρὸν τοῦτο ἡρπηνεύθη κακῶς· ἦτο εὐσίωνος καὶ λαμπρᾶ ὀπτασία· τὸ δὲ διὰ πολλῶν κρουσῶν ἐκπέμπον αἷμα ἄγαλμά σου, ἐν ᾧ πολλοὶ Ῥωμαῖοι ἐλούοντο μειδιῶντες, σημαίνει ὅτι ἡ κραταιὰ Ῥώμη θέλει μυζήσει παρὰ σοῦ αἷμα ζωογόνον, καὶ ὅτι κηλὶς τοῦ αἵματός σου θὰ εἶνε διὰ τοὺς Ῥωμαίους τὸ ἱερώτατον τῶν χειμηλίων.<sup>1</sup> Ἴδου ἡ ἐξήγησις τοῦ ὀνείρου τῆς Καλπουρνίας.

## ΚΑΙΣΑΡ

Καλὰ τὸ ἐξήγησας.

## ΔΕΚΙΜΟΣ

Θὰ πεισθῇς περὶ τούτου, ἀφοῦ ἀκούσῃς ὅ,τι ἔχω νὰ εἶπω· ἀκουσον λοιπόν. Ἡ βουλή ἀπεφάσισε νὰ προσφέρῃ στέμμα εἰς τὸν κραταῖον Καίσαρα. Ἄν δέ μὴνύσῃς εἰς αὐτήν, ὅτι δὲν θὰ μεταβῇς ἐκεῖ, θὰ μεταβάλῃ γνώμην. Ἐκτὸς τούτου, εὐκέλως ἠδύνχτό τις, χλευάζων, νὰ εἴπῃ. «Ἄς ἀναβάλῃ τὰς ἐργασίας τῆς ἡ βουλῆς, ἕως ὅτου ἴδῃ καλλέτερά ὄνεντα ἡ σύζυγος τοῦ Καίσαρος». Ἄν ὁ Καῖσαρ κρυβῇ, δὲν θὰ ψιθυρίσωσιν. «ὦ, ἴδετε, φοβεῖται ὁ Καῖσαρ;» Συγγνώμην, Καῖσαρ· ἡ πρὸς σε ἀφοσίωσίς μου καὶ ἡ περὶ σοῦ μέριμνά μου, μὲ ἀναγκάζουσι νὰ λέγω ταῦτα, ἡ δὲ εὐλάβειά μου ὑποχωρεῖ εἰς τὴν ἀφοσίωσιν.

## ΚΑΙΣΑΡ

Πόσον παράλογοι φαίνονται τὰρ οἱ φόβοί σου, Καλπουρνία. Ἐντρέπομαι διότι ἐνέδωκα εἰς αὐτούς. Δός μοι τὸ ἐνδυρά μου, θὰ ὑπάγω (Εἰσέρχεται ὁ Πόπλιος, ὁ Βροῦτος, ὁ Λιγάριος, ὁ Μέτελλος, ὁ Κάσκα, ὁ Τρεβόνιος καὶ ὁ Κίννας). Ἴδου καὶ ὁ Πόπλιος.

## ΠΟΠΛΙΟΣ

Κάλ' ἡμέρα, Καῖσαρ.

## ΚΑΙΣΑΡ

Καλῶς ἦλθες, Πόπλιε. — Πῶς, ὁ Βροῦτος, καὶ σὺ ἠγέρθης τόσον πρωΐ; — Κάλ' ἡμέρα, Κάσκα. — Οὐδέποτε, Λιγάριε, ὑπῆρξε πρὸς σέ ὁ Καῖσαρ ἐχθρὸς τοιοῦτος, οἷος ὁ πυρετὸς αὐτός, ὅστις σε ἐξήντηλε. Τί ὥρα εἶνε;

## ΒΡΟΥΤΟΣ

Ἐσήμανεν ἡ ὀγδόη, Καῖσαρ.

<sup>1</sup> And that great men shall press for tinctures, stains, relics, and cognizance. Ὁ Στεφένος λέγει· κατὰ τὴν θανάτικὴν ἐκτέλεσιν εὐγενῶν τινῶν μαρτύρων πολλοὶ ἔβαπτον τὰ μανδήλια αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν θνησκόντων φυλάττοντες αὐτὰ ὥς τὸ πολυτιμώτατον ἐνθύμιον.

ΚΑΙΣΑΡ

Σας εὐχαριστῶ διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν φιλοφροσύνην σας (*Εἰσέρχεται ὁ Ἀντώνιος*). Ἴδετε! καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Ἀντώνιος, ὅστις εὐθυμεῖ κατ' ὅλην τὴν νύκτα, ἠγέρθη πρωΐ. — Κάλ' ἡμέρα, Ἀντώνιε.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Κάλ' ἡμέρα, γαληνότετε Καῖσαρ.

ΚΑΙΣΑΡ

Εἴπατε εἰς ἅπαντας νὰ εἶνε ἕτοιμοι. Εἶμαι ἀξιοκατάκριτος, ἀναγκά- σας ὑμεῖς νὰ με περιμένητε. — Χαῖρε, Κίννα· χαῖρε, Μέτελλε· πῶς, ὁ Τρεβώνιος! Ἔχω κάτι νὰ σου εἶπω βραδύτερον. Ἐνθυμοῦ νὰ ἔλθης πρὸς ἐμὲ σήμερον· ἔσο πλησίον μου, διὰ νὰ μὴ σε λησμονήσω.

ΤΡΕΒΩΝΙΟΣ

Εὐχαρίστως (*ἰδίᾳ*). Θὰ εἶμαι οὕτω πλησίον, ὥστε οἱ ἄριστοι τῶν φίλων σου θὰ τῦχαντο νὰ ἱστάμην μακρότερον.

ΚΑΙΣΑΡ

Εἰσέλθετε, φίλοι, ἵνα πίνητε μετ' ἐμοῦ ὀλίγον οἶνον, καὶ εἶτα, ὡς φίλοι, ἐξερχόμεθα ὁμοῦ.

ΒΡΟΥΤΟΣ (*ἰδίᾳ*)

Τὸ φαινόμενον δὲν εἶνε πάντοτε ὅ,τι φαίνεται<sup>1</sup>. ἡ καρδία τοῦ Βρούτου συντρίβεται ἀναλογιζομένη τοῦτο! (*Ἐξέρχονται*).

## Σ Κ Η Ν Η Γ'

### ΟΔΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟ ΚΑΠΙΤΩΛΙΟΝ

Εἰσέρχεται ὁ Ἀρτεμίδωρος ἀναγινώσκων δελτάριον.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

«Καῖσαρ, εὐλκβοῦ τὸν Βρούτον· φυλάττου τὸν Κάσσιον· ἀπόφευγε τὸν Κάσκαν· ἐπιτήρει τὸν Κίνναν· δυσπίσται πρὸς τὸν Τρεβώνιον· παρατήρει τὸν Μέτελλον. Ὁ Δέκιμος Βρούτος δὲν σε ἀγαπᾷ· ὕβρισας τὸν Γάϊον Λι-

<sup>1</sup> That every like is not the same. Δὲν εἶνε ὅμοια τὰ πρὸς ἀλλήλα ὁμοιάζοντα.

γάριον. Πάντες οὗτοι ἔχουσιν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα, τουτέστι, μισοῦσι τὸν Καίσαρα. Ἄν δὲν ἦσαι κθάνατος, βλέπε περὶ σέ· ἡ ὀλιγωρία παρασκευάζει τὴν συνωμοσίαν. Σωζέτωσάν σε οἱ θεοί! » Θὰ μείνω ἕως ὅτου διέλθῃ ὁ Καῖσαρ, ἵνα δώσω πρὸς αὐτὸν τὸ γραμματίον τοῦτο ἐν εἴδει ἀναφορᾶς. Σπαράσσεται ἡ καρδίᾳ μου ὅταν ἀναλογίζωμαι ὅτι δὲν δύναται ἡ Ἀρετὴ ν' ἀποφύγῃ τὰ δῆγματα τοῦ Μίσους. Ἄν ἀναγνώσῃς τὸ χαρτίον τοῦτο, ὦ Καῖσαρ, σώζεσαι, εἰδεμή, ἡ Εἰμαρμένη συνωμοτεῖ μετὰ τῶν προδοτῶν (Ἐξέρχεται).

## Σ Κ Η Ν Η Δ'

### ΕΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ

ΠΡΟ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΒΡΟΥΤΟΥ

Ἐμφανίζεται ἡ Παρκία καὶ ὁ Λεύκιος.

ΠΟΡΚΙΑ

Δράμε, σὲ παρακαλῶ, εἰς τὴν βουλήν· δὲν θέλω ἀπόκρισιν, τρέξε· διατί στέχεις;

ΛΕΥΚΙΟΣ

Διὰ ν' ἀκούσω τί θέλεις, κυρία.

ΠΟΡΚΙΑ

Ἐπεθύμουν νὰ εἶχες μεταβῇ καὶ ἐπιστρέφει, πρὶν ἢ δυνηθῶ νὰ σοι εἶπω τί πρέπει νὰ πράξῃς ἐκεῖ. Βοήθησόν με, ὦ Εὐστάθεια, ὕψωσον πελώριον ὄρος μετὰ τῆς καρδίας καὶ τῆς γλώσσης μου. Ἐχω μὲν φρόνημα ἀνδρικόν, ἀλλὰ δύναμιν γυναικεῖαν. Πόσον δύσκολον εἶνε νὰ φυλάξωσι μυστικὸν αἱ γυναῖκες! Ἀκόμη ἐδῶ εἶσαι;

ΛΕΥΚΙΟΣ

Τί πρέπει νὰ κάμω, κυρία; Νὰ τρέξω εἰς τὸ Καπιτώλιον, καὶ τίποτε ἄλλο; νὰ ἐπιστρέψω, καὶ τίποτε ἄλλο;

ΠΟΡΚΙΑ

Ναί· ἐπιστρέψον νὰ μου εἴπῃς ἂν ὁ κύριός σου εἶνε καλά, διότι ἦτο ἀδιάθετος ὅτε ἐξῆλθε. Παρατήρησον μετὰ προσοχῆς τί κάμνει, καὶ τίνες ὠθοῦνται πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ ὑπαβάλωσιν αἰτήσεις. Ἀκούσαν· τί θόρυβος εἶνε αὐτός;

ΛΕΥΚΙΟΣ

Δεν ἀκούω τίποτε, κυρία.

ΠΟΡΚΙΑ

Πρόσεξε καλά· σὲ παρακαλῶ. Ἦκουσα θόρυβον, ὅμοιον πρὸς συμπλο-  
κὴν, τὸν ὅποιον ὁ ἀνεμὸς φέρει ἐκ τοῦ Καπιτωλίου.

ΛΕΥΚΙΟΣ

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κυρία, δὲν ἀκούω τίποτε (*Εἰσέρχεται ὁ Μάντις*).<sup>1</sup>

ΠΟΡΚΙΑ

Πλησίασον, φίλε· πόθεν ἔρχεσαι;

ΜΑΝΤΙΣ

Ἐκ τῆς οἰκίας μου, καλὴ μου κυρία.

ΠΟΡΚΙΑ

Τί ὥρα εἶνε;

ΜΑΝΤΙΣ

Πλησιάζει ἡ ἐνάτη.

ΠΟΡΚΙΑ

Μετέβη ὁ Καῖσαρ εἰς τὸ Καπιτώλιον;

ΜΑΝΤΙΣ

Ὁχι, ἀκόμη, κυρία· ὑπάγω πρὸς εὐρεσίην τοῦ ὅπως τὸν ἰδὼ παρέρχό-  
μενον πρὸς τὸ Καπιτώλιον.

ΠΟΡΚΙΑ

Μήπως ἔχεις καμμίαν χάριν πρὸς τοῦ ζήτησιν;

ΜΑΝΤΙΣ

Ναί, κυρία· ὅν δια τὸ συμφέρον τοῦ εὐαρεστήθῃ ὁ Καῖσαρ νὰ με ἀ-  
κούσῃ, θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ εἶνε φίλος ἐαυτοῦ.

ΠΟΡΚΙΑ

Μήπως γνωρίζεις κανένα κίνδυνον ἐπαπειλοῦντα αὐτόν;

ΜΑΝΤΙΣ

Οὐδένα προβλέπω, πολλοὺς ὁμῶς φοβοῦμαι. Χαῖρε, κυρία! Ἐδῶ ἡ ὁδὸς  
εἶνε στενὴ, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγχλητικῶν, τῶν πραιτόρων καὶ τῶν  
λικετῶν, οἵτινες ἀκολουθοῦσι τὸν Καῖσαρα, δύναται νὰ πνίξῃ ἄνθρωπον τό-

<sup>1</sup> Ὁ Tytwhitt θεωρεῖ ὅτι μὴ κατάλληλον τὴν παρουσίαν τοῦ Μάντεως· τοὺς λό-  
γους αὐτοὺς ἀποδίδει μᾶλλον εἰς τὸν Ἀρτεμίδωρον, ὃν εἶδεν ἡ Πορκία ἀπερχόμενον  
πρὸς εὐρεσίην καταλληλοτέρας θέσεως. Wright.

σον ασθενῆ ὡς εἶμαι ἐγώ. Ὑπάγω εἰς ἀνοικτότερον μέρος, ὅπως ὁμιλήσω πρὸς τὸν μέγαν Καῖσαρ, ὅταν πλησιάσῃ (Ἐξέρχεται).

## ΠΟΡΚΙΑ

Πρέπει νὰ εἰσέλθω. Ἀλλοίμονον! πόσον ἀσθενὲς πράγμα εἶνε ἡ γυναικεία καρδιά! Εἴθε οἱ θεοὶ νὰ βοηθήσωσι τὴν ἐπιχείρησίν σου, ὦ Βρούτε! Βεβαίως με ἤκουσεν ὁ Λεύκιος. Ὁ Βρούτος κίτεῖ πρᾶγμα, ὅπερ ὁ Καῖσαρ δὲν θέλει νὰ χορηγήσῃ. Ὡ, δὲν ἀντέχω, λιποθυμῶ! Τρέξε, Λεύκιε, προσ-αγόρευσον ἐξ ὀνόματός μου τὸν ἄνδρα μου. Εἰπέ αὐτῷ ὅτι εἶμαι εὐθυμος, ἐπιστρέψον δὲ νὰ μου εἴπῃς τί θὰ σοὺ παραγγείλῃ (Ἐξέρχονται).

## ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΙΤΗ

## Σ Κ Η Ν Η Α

## ΡΩΜΗ—ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΩΛΙΟΥ

Ἡ Σύγκλητος συνεδριάζει· ὄμιλος πολιτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Ἀρτεμίδωρος καὶ εἰς Μάντις. Ἐμφανίζεται ὁ Καῖσαρ, ὁ Βρούτος, ὁ Κάσατος, ὁ Κάσκας, ὁ Δέκιμος, ὁ Μέτελλος, ὁ Τρεβόνιος, ὁ Κλίνκις, ὁ Ἀντώνιος, ὁ Λέπιδος, ὁ Ποπίλιος, ὁ Πόπλιος καὶ ἄλλοι.

ΚΑΙΣΑΡ (πρὸς τὸν Μάντιν)

Ἐφθασαν αἱ Εἰδοὶ τοῦ Μαρτίου.<sup>1</sup>

ΜΑΝΤΙΣ

Ναί, Καῖσαρ, ἀλλὰ δὲν παρῆλθον.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ

Χαῖρε, Καῖσαρ! Ἀνάγνωθι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Αἱ μὲν δὲ Μάρτια Εἰδοὶ πάρεσιν· ὁ δὲ ἡσυχῇ πρὸς αὐτὸν εἶποι· «Ναί, πάρεσιν, ἀλλ' οὐ παρεληθύσασιν». Πλούτ. Καῖσαρ, LXIII.

<sup>2</sup> Ἀρτεμίδωρος δὲ Κνίδιος τὸ γένος Ἑλληνικῶν λόγων σοφιστὴς καὶ διὰ τοῦτο γεγονώς ἐνίοις συνήθης τῶν περὶ Βρούτον, ὥστε καὶ γινῶναι τὰ πλεῖστα τῶν πραττομένων, ἦκε μὲν ἐν βιβλιδίῳ κομίζων ἅπερ ἔμελλε μηνύειν, ὁρῶν δὲ τὸν Καῖσαρα τῶν βιβλιδίων ἕκαστον δεχόμενον καὶ παραδιδόντα τοῖς περὶ αὐτὸν ὑπηρέταις, ἐγγὺς σφόδρα προσελθὼν, «Τοῦτο, ἔφη, Καῖσαρ, ἀνάγνωθι μόνος καὶ ταχέως· γέγραπται γὰρ ὑπὲρ πραγμάτων μεγάλων καὶ σοὶ διαφερόντων». Πλούτ. Καῖσαρ, LXV.